

PM 2003 RI (Dnr 041-3358/2003)

Förändring av ekonomiavdelningens organisation inom stadsledningskontoret

Borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande

1. Förslag till ändrad organisation av ekonomiavdelningen inom stadsledningskontoret godkänns.
2. Förslag till reviderad instruktion för stadsledningskontoret avseende ekonomiavdelningen godkänns (*bilaga*).

Föredragande borgarrådet Annika Billström anför följande.

Ärendet

Stadsledningskontoret har gjort en genomgång av ekonomiavdelningens strategiska roll avseende övergripande ekonomiskt planerings- och utvecklingsarbete inklusive bevakning och analys av stadens ekonomi på lång sikt.

Ekonomiavdelningens strategiska funktion för stadens ledning bör utvecklas med bevakning av ekonomiska frågor i ett medellångt perspektiv med analyser och prognoser av den samhällsekonomiska utvecklingen. Detta samtidigt som avdelningen upprätthåller nuvarande kortsiktiga perspektiv inriktat på innevarande och nästkommande budgetår parallellt med en kontinuerlig uppdatering av stadens framtidsprognos.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom ekonomiavdelningen.

Mina synpunkter

Förändringen av ekonomiavdelningen är angelägen, och jag ser positivt på det förslag som lagts fram. Staden står inför ett antal stora utmaningar som väsentligen påverkar intäkts- och kostnadsstrukturen under den kommande 10-årsperioden. Det är därför viktigt att stadens centrala strategiska funktion utvecklar sin kapacitet att göra analyser och bedömningar på längre sikt. Det möjliggör för staden att fatta strategiska beslut som på ett offensivt och framåtblickande sätt möter utmaningarna.

Jag föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande

1. Förslag till ändrad organisation av ekonomiavdelningen inom stadsledningskontoret godkänns.

2. Förslag till reviderad instruktion för stadsledningskontoret avseende ekonomiavdelningen godkänns (*bilaga*).

Stockholm den 29 oktober 2003

ANNIKA BILLSTRÖM

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

ÄRENDET

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande är i huvudsak av följande lydelse.

Sammanfattning

Staden måste ständigt bedriva ett aktivt förnyelse- och utvecklingsarbete. Det är därvidlag av största vikt att utveckla och förfina prognoser och de strategiska ekonomiska analyserna. På så sätt kommer även stadens planerings- och beslutsunderlag kunna förbättras.

Stadsledningskontoret har gjort en genomgång av ekonomiavdelningens strategiska roll avseende övergripande ekonomiskt planerings- och utvecklingsarbete inklusive bevakning och analys av stadens ekonomi på lång sikt.

Ekonomiavdelningens strategiska funktion för stadens ledning bör utvecklas med bevakning av ekonomiska frågor i ett medellångt perspektiv med analyser och prognoser av den samhällsekonomiska utvecklingen. Detta samtidigt som avdelningen upprätthåller nuvarande kortsiktiga perspektiv inriktat på innevarande och nästkommande budgetår parallellt med en kontinuerlig uppdatering av stadens framtidsprognos.

Ett viktigt syfte med att utveckla analyser och prognoser av den samhällsekonomiska utvecklingen är att säkrare kunna bedöma stadens ekonomiska utveckling på medellång och lång sikt och därmed skapa förutsättningar för bättre beslutsunderlag och en bättre framförhållning.

I uppgiften ingår också att utveckla ett brett kontaktnät med ett antal aktörer utanför staden.

Förslaget innebär att en ökat ansvar läggs på ekonomiavdelningen att övergripande analysera den ekonomiska utvecklingen på medellång och lång sikt samt att bevaka och utreda frågor av strategisk och betydande ekonomisk vikt för staden. För att kunna ta det ökade ansvaret behöver avdelningen förstärkas med utredningsresurser i form av nya medarbetare och möjlighet att använda externa utredningsresurser. Genom förstärkningen kommer, som kommunstyrelsen framhållit, Framtidsutredningen ständigt kunna hållas levande och kontinuerligt uppdateras och därmed utgöra ett dynamiskt instrument i stadens långsiktiga planering. Avdelningen kommer därmed också kunna bidra till en ökad framförhållning i stadens ekonomiska planering vilket skapar förutsättningar för en kostnadseffektiv styrning av resurserna samt bättre prognoser avseende finansiering samt ökade intäkter.

Sammantaget bedöms kostnaderna till följd av förändringen rymmas inom ramen för stadsledningskontorets verksamhetsplan.

Bakgrund

Ärendet har beretts inom ekonomiavdelningen. Samråd avses ske med förvaltningsgruppen.

Ekonomiavdelningens nuvarande organisation beslutades i juni 2000. Beslutet innebar att en sammanhållen ekonomifunktion inom stadsledningskontoret (SLK) inrättades. Under ekonomidirektören samlades dåvarande budget- och redovisningsstaberna tillsammans med internbanken samt en funktion för finansstrategi. Genom utvecklingsstrategen organiserades även ett ansvar för övergripande bevakning och analys av stadens ekonomi på lång sikt.

Sedan beslutet i juni 2000 har en del arbetsuppgifter tillkommit för avdelningen och andra har förändrats. Behovet av framförhållning i beslutsprocesserna har blivit allt tydligare.

Staden måste bedriva ett aktivt förnyelse- och utvecklingsarbete. Det är därvidlag av särskild vikt att utveckla och förfina prognoser och de strategiska ekonomiska analyserna. På så sätt kommer även stadens planerings- och beslutsunderlag kunna förbättras. Ansvar och organisation måste också alltid utvecklas och anpassas till förändrade förutsättningar. Stadsledningskontoret har därför gjort en genomgång av ekonomiavdelningens strategiska roll avseende övergripande planerings- och utvecklingsarbete inklusive bevakning och analys av stadens ekonomi på lång sikt. I det sammanhanget har även budgetstabens ansvar och roll övervägts.

Parallellt pågår en översyn av finansverksamheten inom Stockholms stad med bolag. Där har bl.a. framkommit vikten av att arbetet med analyser och prognoser avseende den ekonomiska

utvecklingen synkroniseras med det nödvändiga pro-aktiva finansstrategiska arbetet som måste utvecklas inom finansverksamheten. Resultatet av översynen av finansverksamheten kommer att redovisas i särskilt ärende till kommunstyrelsen och koncernstyrelsen.

Nuvarande organisation

Enligt gällande instruktion för stadsledningskontoret (Kfs. 2000:7) har ekonomiavdelningen ett övergripande samordningsansvar avseende kommunkoncernens budget, redovisning och finansstrategi. Avdelningen svarar även för övergripande bevakning och analys av stadens ekonomi på lång sikt genom avdelningens utvecklingsstrategi. Detta har bl.a. resulterat i att stadsledningskontoret utarbetat en Långtidsutredning våren 2000 och en uppföljande Framtidsutredning vintern 2002.

Budgetstaben inom avdelningen svarar för utveckling, spridning och förvaltning av övergripande budgetprinciper. Staben svarar bl.a. för beredning och sammanställning av kommunkoncernens budget samt framtagande av förutsättningar för verksamheternas budget. Budgetstaben ansvarar vidare för att samordna arbetet med stadens månads- och tertiärrapporter samt för övergripande analyser avseende uppföljning. Budgetstaben ansvarar även för bevakning av finansiellt inriktade frågor som sammanhänger med budgetens tekniska balansering. Arbetet inom budgetstaben sker med fokus på det korta perspektivet dvs. från ett till tre år.

Förslag till förändring

Stadsledningskontoret preciserar nedan de åtgärder som föreslås för att stärka ekonomiavdelningens strategiska roll i ekonomiska frågor i syfte att skapa förutsättningar för bättre planerings- och beslutsunderlag. Nedan redovisas även förslag till förändrad organisation inom ekonomiavdelningen samt därav behov av justering i stadsledningskontorets instruktion, Kfs. 2000:7 (bilaga 1, här bilaga).

Ansvarsområden

Ekonomiavdelningens strategiska funktion för stadens ledning bör utvecklas med bevakning av ekonomiska frågor i ett medellångt perspektiv med analyser och prognoser av den samhällsekonomiska utvecklingen. Detta samtidigt som den upprätthåller nuvarande kortsiktiga perspektiv inriktat på innevarande och nästkommande budgetår parallellt med en kontinuerlig uppdatering av stadens framtidsprognos. Avdelningen bör göra systematiska och återkommande analyser av den samhällsekonomiska utvecklingen så att de blir en del av de viktiga besluts- och uppföljningsprocesserna. Utveckling, spridning och förvaltning av stadens övergripande budgetprinciper ingår i ansvaret.

Ett viktigt syfte med att utveckla analyser och prognoser av den samhällsekonomiska utvecklingen är att på ett bättre sätt kunna bedöma stadens ekonomiska utveckling på medellång och lång sikt och därmed skapa förutsättningar för bättre beslutsunderlag och en bättre framförhållning.

Avdelningen skall initiera egna utredningar men också peka på nödvändigheten av att utredningar och organisatorisk utveckling sker inom andra delar av organisationen.

Avdelningen skall även ta ett större löpande ansvar för att samordna och vid behov utreda strategiska frågor av betydande ekonomisk vikt för staden som inte naturligt hör hemma på någon annan avdelning inom kontoret. Exempel kan vara att pro-aktivt bevaka att staden på ett effektivt sätt utnyttjar möjligheter till att söka EU-bidrag.

Följande uppgifter bör ingå i utvecklingsarbetet.

1. Analyser och prognoser avseende den ekonomiska utvecklingen på medellång sikt
2. Fortsatt arbete med Framtidsutredningen – övergripande analyser/prognoser av den ekonomiska utvecklingen på lång sikt
3. Utveckling, spridning och förvaltning av övergripande budgetprinciper
4. Utveckla samarbetet och fördjupa nätverk

Analys och prognoser avseende den ekonomiska utvecklingen på medellång sikt

I detta arbete kan initialt följande moment ingå

- Analysera propositioner och beslut från regering och riksdag samt rapporter och cirkulär från Kommunförbundet och Konjunkturinstitutet inkl. några övriga större bedömare av samhällsekonomin då dessa innehåller bedömningar och/eller beslut vilka har betydelse för staden som helhet. Konsekvenserna för staden av gjorda beslut/bedömningar bör kortfattat och snabbt kunna redovisas.
- Utveckla arbetet med att göra prognoser för de närmast kommande åren avseende Stockholms- och Mälardalsregionens tillväxt och ekonomiska utveckling baserat på bedömningar av den generella samhällsekonomiska utvecklingen. Ökat samarbete eftersträvas med Landstingets Regionplane- och trafikkontor (RTK) och Mälardalsrådet.
- Utveckling och kontinuerlig uppföljning av *prognos för stadens finansiering* bör göras. Befintligt modellverktyg bör utvecklas. En tydligare beställning bör göras till utrednings- och statistikkontoret (USK) avseende stadsledningskontorets behov av information i dessa frågor.
- Utveckla och närmare definiera de *variabler* avseende den samhällsekonomiska utvecklingen som i budgeten för år 2004 framhålls som särskilt intressanta att följa upp i tertiärrapporterna.
- Analyserna och bedömningar bör även avse t.ex. fördelningspolitiska analyser. Frågeställningar som "Vad innebär budgeten för den enskilde medborgaren eller för tillväxten i regionen?" bör kunna besvaras. Vidare kan analyser och övergripande bedömningar av infrastrukturinvesteringar utvecklas i samarbete med finansavdelningen. Dessa frågor hänger också nära samman med fortsatt arbete med framtidsutredningen.

Fortsatt arbete med Framtidsutredningen – övergripande analyser/prognoser av den ekonomiska utvecklingen på lång sikt

Kommunfullmäktige beslutade i budgeten för år 2001 att kommunstyrelsen skulle initiera ett arbete med att ta fram ett underlag för den långsiktiga ekonomiska planeringen i staden och göra en bedömning av den ekonomiska utvecklingen på längre sikt. En viktig uppgift var att analysera vilka utmaningar och möjligheter som staden står inför och vad dessa kan innebära för stadens ekonomi på lång sikt. En första rapport i detta arbete godkändes av kommunstyrelsen i december år 2001 och ytterligare en rapport har redovisats år 2003. Denna rapport har godkänts av kommunstyrelsen som dessutom anmodat stadsledningskontoret att

- fortsätta att utveckla arbetet med att ta fram underlag för den långsiktiga ekonomiska planeringen i staden och göra bedömningar av den ekonomiska utvecklingen på längre sikt.
- närmare utreda konsekvenserna av det kommunala utjämningssystemet och skaffa underlag för fortsatt agerande.

Framtidsutredningen är ett underlag i diskussionen om de utmaningar som Stockholm förväntas möta på lång sikt. Utredningen skall fokusera på problem och möjligheter som är centrala för stadens framtid. Kommunstyrelsen har därför framhållit att det är viktigt att utredningen hålls levande och kontinuerligt bearbetas. Arbetet med att vidareutveckla de frågeställningar avseende ekonomisk tillväxt och social välfärd som tagits upp i tidigare rapporter skall ~~införas och utredas~~ ^{utvecklas} och utvecklas de frågor som är centrala om Stockholm skall fortsätta att vara en motor för fortsatt tillväxt. Några områden som då är särskilt viktiga är bostäder, trafik och personalförsörjning. Inom dessa områden har staden många specialister, men en viktig uppgift är att samla denna kunskap och i samarbete med berörda göra helhetsbedömningar för hela staden.

Frågeställningarna hänger naturligtvis ihop med de områden som redovisas ovan avseende utveckling av analyser och prognoser avseende den ekonomiska utvecklingen på medellång sikt.

Utveckling, spridning och förvaltning av övergripande budgetprinciper

En av enhetens första uppgifter blir att leda arbetet med den i budget för 2004 aviserade översynen av budgetprocessen.

Utveckla samarbetet och fördjupa nätverk

Samarbetet och samordningen inom stadsledningskontoret, främst med finansavdelningen som har ett viktigt ansvar för omvärldsbevakning inom sina resp. verksamhetsområden men även med övriga avdelningar, bör utvecklas ytterligare för att på ett snabbt och effektivt sätt kunna sprida information och kunskap inom kontoret.

Samarbetet med övriga förvaltningar och organisationer inom staden som arbetar med dessa frågor bör också fördjupas. Det gäller t.ex. näringslivskontoret avseende tillväxtfrågor i regionen, utrednings- och statistikkontorets kompetens avseende ekonomiska prognoser, gatu- och fastighetskontoret och stadsbyggnadskontoret beträffande investeringar osv.

I uppgiften att utveckla bevakningen av ekonomiska frågor i ett längre perspektiv med analyser av den samhällsekonomiska utvecklingen bör därför ligga att utveckla ett brett kontaktnät med ett antal aktörer. Detta kan t.ex. avse,

- regering och departement
- SCB och Konjunkturinstitutet
- kommuner i regionen och storstadskommunerna
- Stockholms Läns Landsting, och inte minst RTK
- universitet och högskolor i staden och regionen
- Svenska kommunförbundet och Kommunförbundet i Stockholms län
- EU
- andra internationella kontakter

Organisation inom ekonomiavdelningen

Förslaget innebär att en ökat ansvar läggs på ekonomiavdelningen att övergripande analysera den ekonomiska utvecklingen på medellång och lång sikt samt att bevaka och utreda frågor som är strategiska och av betydande ekonomisk vikt för staden. För att kunna ta det ökade ansvaret behöver avdelningen förstärkas med utredningsresurser i form av nya medarbetare och möjlighet att använda externa utredningsresurser. Genom förstärkningen kommer Framtidsutredningen, som kommunstyrelsen framhållit, ständigt kunna hållas levande och kontinuerligt uppdateras och därmed utgöra ett dynamiskt instrument i stadens långsiktiga planering. Avdelningen kommer också kunna bidra till en ökad framförhållning i den ekonomiska planeringen i staden med bl.a. möjlighet till en kostnadseffektivare styrning av resurserna, bättre finansieringsprognoser samt ökade intäkter. Avsikten är att stadens planerings- och beslutsunderlag kommer att kunna förbättras och då långsiktigt skapa förutsättningar för att allokera stadens resurser effektivt med lägre nettokostnader som följd och därmed en ökad god ekonomisk hushållning.

De nya arbetsuppgifterna föreslås i första hand tillföras en nyinrättad enhet inom ekonomiavdelningen, budget- och utvecklingsstaben. Till staben förs även nuvarande budgetstab. Till chef för den nya staben avses nuvarande budgetchef utses.

För att maximalt kunna tillgodogöra effekten av förändringen förutsätts att avdelningens utvecklingsstrategi integreras i arbetet och att ett nära samarbete med kontorets finansavdelning bibehålls.

Arbetet med att bygga upp den nya staben kommer att påbörjas snarast och genomföras successivt, varvid eventuella följdkonsekvenser av genomförandet får hanteras inom stadsledningskontoret i den ordning de dyker upp.

Sammantaget bedöms kostnaderna till följd av förändringen rymmas inom ramen för stadsledningskontorets verksamhetsplan. Till detta kommer kostnader för större projekt och särskilda uppgifter som kan komma behöva genomföras.

Förslag till reviderad instruktion för stadsledningskontoret avseende ekonomiavdelningen

Instruktion för stadsledningskontoret

Stadsledningskontoret biträder kommunstyrelsen i dess ledning och samordning av den kommunala förvaltningen. Stadsledningskontoret är styrelsens verkställande, beredande och förvaltande organ.

Stadsledningskontoret är indelat i staber och avdelningar. I staberna ingår Information Stadshuset samt staben för omvärldsbevakning. Stadsledningskontoret är därutöver organiserat i följande avdelningar: ekonomiavdelningen, finansavdelningen, Stockholms Stadshus AB, personalpolitiska avdelningen, IT-avdelningen, juridiska avdelningen och avdelningen för intern service. I Finansavdelningen ingår äldreomsorgsberedningens kansli och enheten för kvalitetsutveckling och lotsfunktion. Därutöver finns särskilda av kommunstyrelsen eller kommunfullmäktige beslutade projekt.

Chef för stadsledningskontoret är stadsdirektören.

Stadsdirektören leder och fördelar arbetet inom stadsledningskontoret, svarar för övergripande frågor och är inför kommunstyrelsen och dess delegerade, utskott eller beredningar ansvarig för verksamheten inom sitt verksamhetsområde. Som stöd i ledningsfunktionen finns två biträdande stadsdirektörer.

Kommunstyrelsen antar i särskilt beslut en delegationsordning för stadsledningskontoret.

Ekonomiavdelning

Avdelningen har ett övergripande samordningsansvar avseende kommunkoncernens budget, redovisning och finansstrategi. Avdelningen svarar även för övergripande bevakning och analys av stadens ekonomi på lång sikt. Avdelningen består av funktionen för budget- och utvecklingsstaben, redovisningsstaben, internbanken och finansstrategi. Avdelningen är stadens strategiska funktion för ledning med bevakning av ekonomiska frågor på såväl kort, medellångt och långt perspektiv. Avdelningen skall kunna initiera utredningar men också peka på nödvändigheten av att utredningar och organisatorisk utveckling sker inom andra delar av organisationen.

Budget- och utvecklingsstaben

Budget- och utvecklingsstaben svarar för stadens strategiska ekonomiska omvärldsbevakning samt analyser och prognoser avseende Stockholms ekonomiska utveckling på kort, medellångt och långt perspektiv.

Staben svarar för utveckling, spridning och förvaltning av övergripande budgetprinciper.

Staben svarar för beredning och sammanställning av kommunkoncernens budget samt för framtagande av förutsättningar för verksamheternas budgetarbete. Staben ansvarar även för att samordna arbetet med stadens månads- och tertialrapporter samt för övergripande analyser avseende uppföljning. Staben ansvarar för bevakning av finansiellt inriktade frågor som sammanhänger med budgetens tekniska balansering.